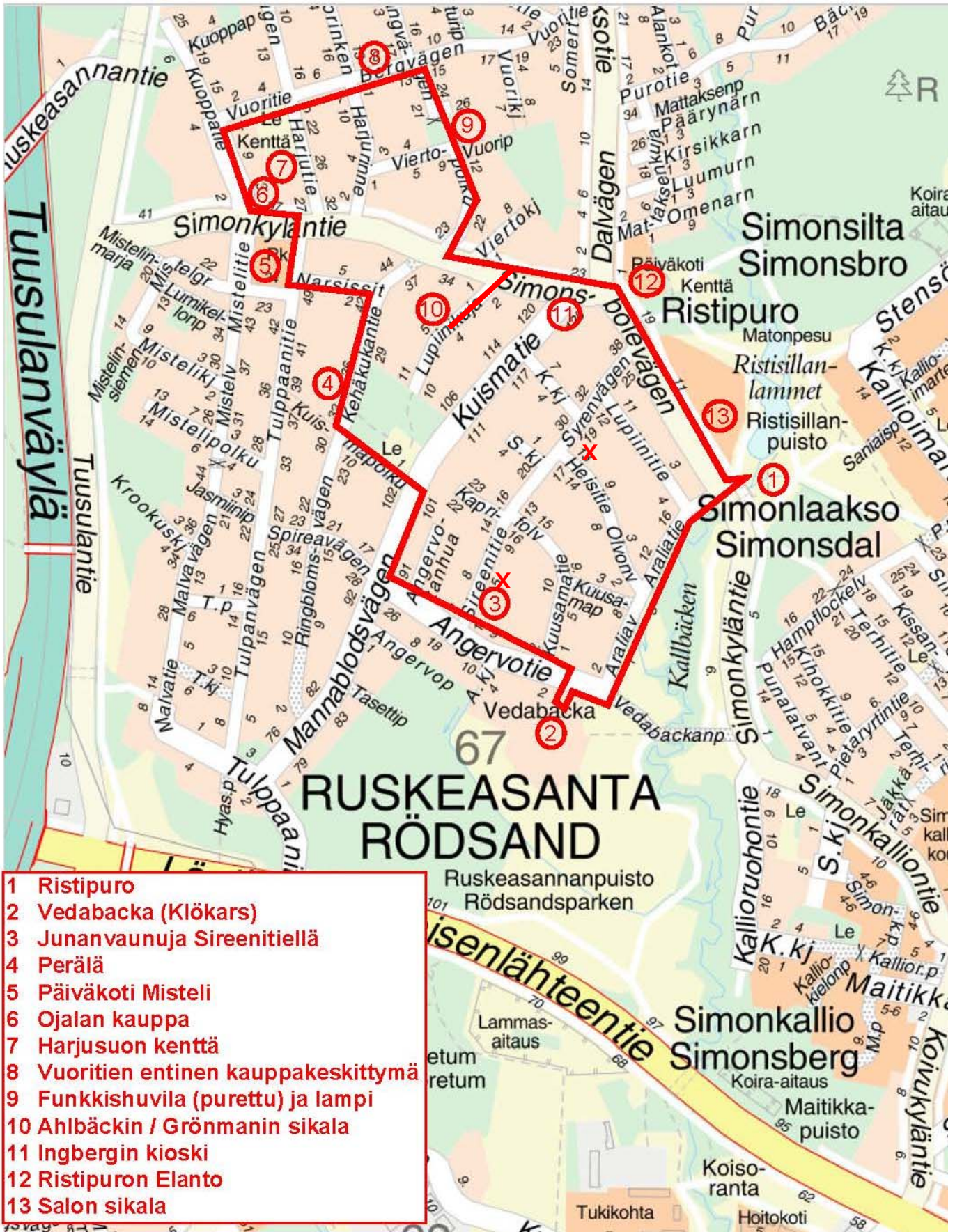

RUSKEASANNAN HISTORIAKÄVELY, REITTIKUVAUS

Vantaa

KARTTA.VANTAA

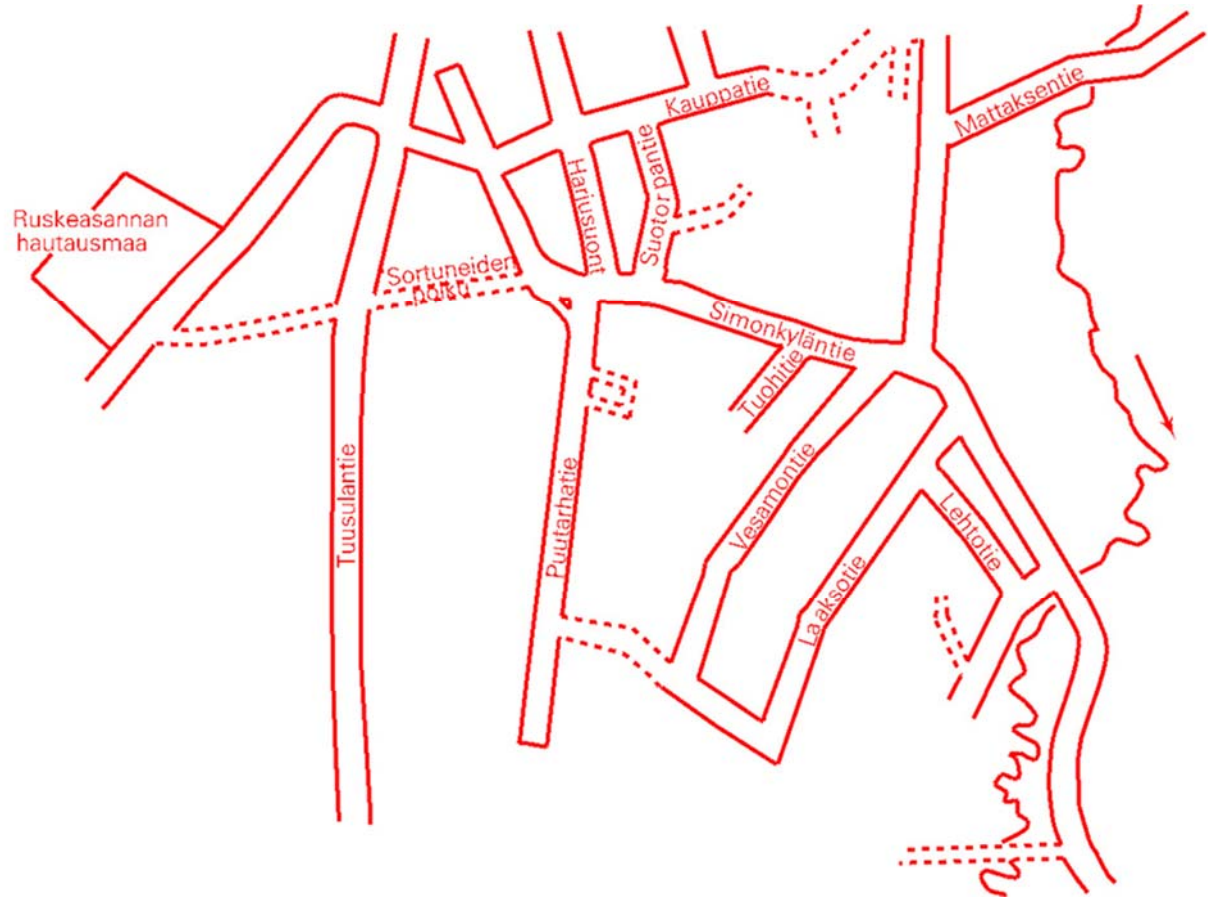
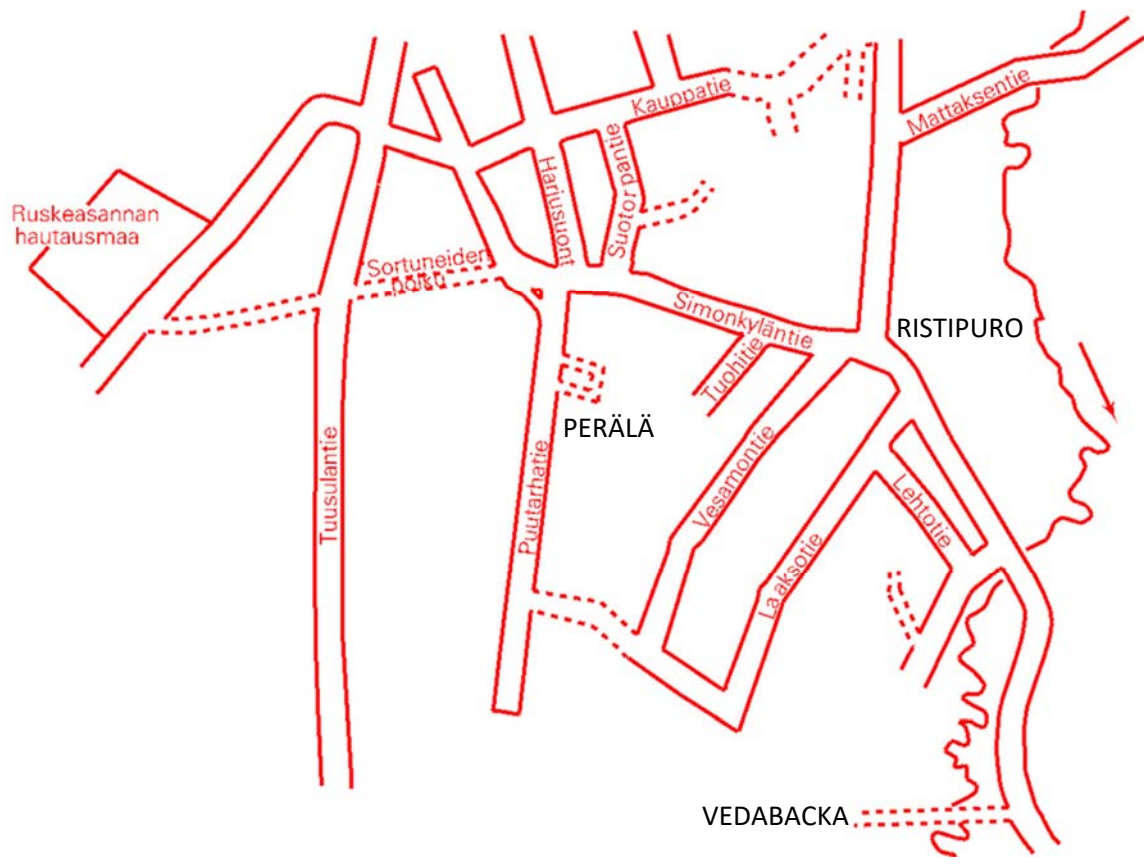

TIETOA RUSKEASANNASTA (RÖDSAND) ALUEENA

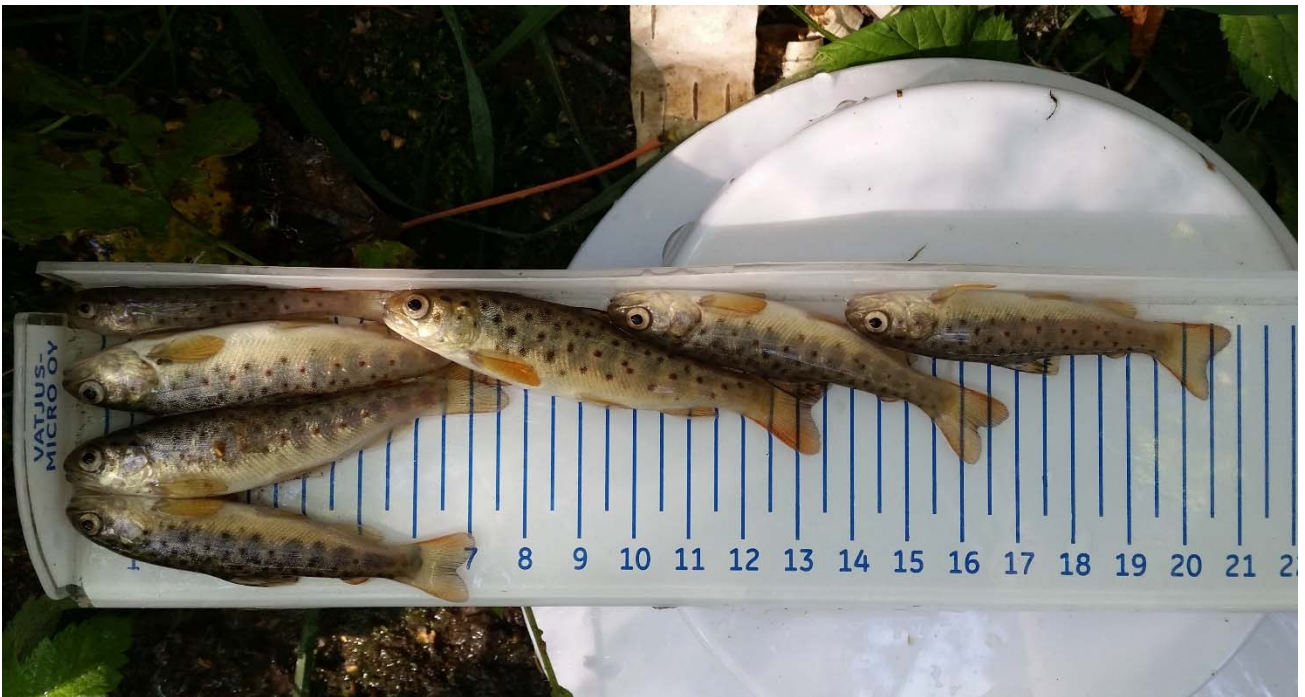
- Nimi Rödsand on ollut käytössä jo keskiajalta lähtien. Nimi juontuu alueen ruskeanpunaisesta rautapitoisesta hiekasta
- Alun perin Ruskeasannaksi kutsuttiin nykyisen Tuusulantien länsipuolista aluetta hautausmaan ympäristössä ja siitä etelään päin. Sittemmin nimi on siirtynyt pääosin Tuusulantien itäpuolelle aina Kylmäojaan saakka
- Nykyinen Ruskeasannan alue on ollut vahvaa maanviljelyaluetta, jolle omaleimaista ovat olleet useat maatilat ja sikalat, puutarhat sekä perunanviljely. Alueen palstoitus pientonteiksi käynnistyi laajemmassa mittakaavassa vasta 1950-luvulla
- Asukkaita (2015) alueella on reilut 4000. Alue on pientalovoittoista. Alueen harvat työpaikat keskittyvät Ristipuron ostoskeskukseen ja huoltoasemille.

1. RISTIPURO / KORSBRO(BÄCK), "RISTISILTA"

- Saanut luultavammin nimensä rajapyykistä, joka on sijainnut sillan kohdalla
- Korsbron suora käänös Ristisilta on jäänyt elämään läheisen puiston ja lampien nimissä
- Vuonna 1969 Simonkyläntie oli hiekkapintainen Tuusulantieltä alkaen, asfaltointi alkoi vasta Ristipurossa
- Ristipuron ostoskeskus valmistui samaan aikaan läheisten kerrostalojen kanssa v. 1967
- Ostoskeskuksen ensimmäinen ruokakauppias oli Irma Suomi, joka piti kauppaa vuosina 1967–1972, lisäksi hänellä oli kiinteistöstä kangaskauppa. Sen jälkeen kauppiaina ovat olleet Pauli Pyykkönen, V. Meronen / Atte Lampinen / Bengt Elf. Nykyinen kauppias Mikko Mustonen aloitti 1.12.2015
- Muita enemmän tai vähemmän pysyviä toimintoja kiinteistössä ovat olleet ravintola/pub, pitseria, kampaamo, seurakunta, partio. Nykyisen Empanada Tropicalin tiloissa sijaitsi aikanaan Remu Aaltosen äidin ylläpitämä Puro-baari
- Ostoskeskuksen paikalla sijaitsi aikaisemmin sikalarakennus, josta on kerrottu enemmän kohdassa **13**.
- Seuraavalla sivulla on kartat alueen tiestön kehittymistä ja nimistöä koskevat kartat vuosilta 1958 ja 1969 (kuva)
- Ostoskeskuksen vieressä kulkeva **KYLMÄOJA** (ruotsiksi Kallbäck, kuva) oli aikaisemmin kirkasvetinen, josta saatiin hyviä kalansaaliita, mm. taimenia (forelli) ja nahkiaisia, mutta myös tavallisimpia kaloja kuten haukea ja ahventa. Innokkaimmat siirsivät kaloja hautausmaan takana oleviin hiekkakuoppiin. Puron vettä käytettiin myös pyykinpesuun
- Kylmäojan alamäki alkoi sikaloiden jätevesistä ja jyrkkeni lentokentän jäänestoaineiden myötä. Myös tonteilta johdetut jätevedet ovat huonontaneet vedenlaatua
- 1990-luvun alussa Kylmäojaan Ristipuron kohdalle rakennettiin asukkaiden aloitteesta 2 tekolampea. Muilta osin puronvarsi on tarkoitus säilyttää suojaisena ja mahdollisimman luonnonmukaisena
- Puron tilaa seurataan säännöllisesti osana Vantaanjoen vesistön laajempaa purotutkimusta. Tutkimustulokset ovat parantuneet merkittävästi vuodesta 2008 alkaen
- Meritaimen nousee syksyisin taas Kylmäojaan. Ristipuron mittauspisteestä saatiin vuonna 2012 poikasmittausten osalta parhaat tulokset verrattuna muiden purojen koekalastuspaikkoihin (kuva). Myös pieneliöstön määrä on monipuolistunut ja kasvanut.

Ruskeasannan osoitekartta vuodelta 1958 (YLLÄ) ja 1969 (ALLA)

2. VEDABACKA ON OLLUT ALUEEN SUURTIILA 1500-LUVULTA ALKAEN

- Vedabacka on palanen entistä Klökarsin (Klökas, Klöckars) mahtitilaa, joka aikanaan ulottui Viertolasta Peijakseen saakka. Tilan nykyinen koko on noin 10 hehtaaria
- Nykyinen päärakennus (Angervontie 2) on noin vuodelta 1920 ja sen omistavat Kurt ja Gun-Britt Lindstöm (kuva). Tilalla on säilynyt useita muitakin vanhoja rakennuksia (kuva)
- Vaikka tilalla on harjoitettu sekä eläintenpitoa että viljelyä, niin 1900-luvulla se keskittyi erityisesti perunanviljelyyn. Sato myytiin osin paikallisesti, mutta pääosin Helsinkiin
- II maailmansodan aikana tilalla oli useita venäläisiä sotavankeja
- Talon lähiympäristö on yksityistä pihapiiriä, joten jätähän sen ystävällisesti rauhaan

3. JUNANVAUNUJA SIREENITIellä (ENT. LAAKSOTIE)

- Sireenitien asutus alkoi 1960-luvulla levitä Angervotielle saakka. Tien päässä asui 1960-luvulla kolme junanvaunullista romaneja (RASTI): Aaltoset (Remun perhe), Bergit ja Jokiset
- Yhteiselon kerrotaan sujuneen kantaväestön kanssa hyvin, vaikka romaniperheiden yhtenä elonkeinona olikin pimeän viinan myynti. Pimeälle viinalle oli tilaus, sillä Vantaan alueella ei sijainnut yhtään Alkoa. Lähimmät olivat Keravalla ja Malmilla
- Romanilta tontin ostanut uudisasukas on kertonut löytäneensä tontilta kaikenlaista romua vielä kymmenien vuosien päästä

- - - - -

- Sireenitien alkupäässä nykyisen Heisitien risteyksessä asuva paikallinen persoona Salme Olenius omisti myös kaksi junanvaunua. Toisessa asui kissamummoksi kutsuttu Salme lukuisine kissoineen ja toinen toimi hevosen ja lehmän asuinsijana (kuva, RASTI)
- Salme rakensi vaunuunsa lisäosia kaikkiin ilmansuuntiin. Hänellä oli tapana pitää kovaäänisiä yhteiskunnallisia puheita rakennelmansa katolta
- Osa naapureista keräsi Salmen häätämiseksi adressin, joka ei kuitenkaan johtanut mihinkään ja elo tontilla jatkui entiseen malliin

4. PERÄLÄN TILA LOHKOTTIIN VIERTOLAN KANTATILASTA VUONNA 1912

- Laajimmillaan tila ulottui Tulppaanitieltä Sireenitielle ja Angervotieltä Narsissitielle
- Päärakennus (Kehäkukantie 34, kuva) on luultavammin 1930-luvun alusta, sillä ensimmäisen kerran se on merkitty vuoden 1933 pitäjänkarttaan
- Vuonna 1938 tila se siirtyi Emil ja Alma Bergmanin omistukseen päärakennuksen toimiessa ensin kesäasuntona. Emilillä oli lukuisia kauppaliikkeitä ja meijereitä Helsingin kaupungin ja maalaiskunnan alueella. Pariskunnalla oli kaksi poikaa Konrad ja Martin. Alman kuoltua (1939) Emil meni uusiin naimisiin Lydia Ilkan kanssa. Perheeseen syntyi tytär Marita (1944)
- Maatilaksi Perälä muutettiin 1940-luvulla. Palkollisia oli parhaimmillaan kymmenkunta. Tilalla oli sikala, navetta, puutarha ja kasvihuoneet, jotka sijaitsivat Narsissitien suunnalla. Eläintenpito loppui 1960-luvun lopulla
- Tilan elinkelpoisuus heikkeni merkittävästi vuonna 1953 suoritetun perinnönjaon ja osituksen sekä 1956 tapahtuneen Emilin kuoleman takia. Tilasta ja sen rakennuksista suuri osa siirtyi Emilin aikaisemmasta avioliitosta syntyneiden poikien Konradin ja Martinin haltuun, jotka palstoittivat ja möivät tontit uusille asukkaille
- Perheen tytär Marita opiskeli floristiksi ja perusti **Kukka-Perälän** (1978). Toiminta käynnistyi ensin päärakennuksen eteläpuolella sijainneessa sivurakennuksessa, mutta siirtyi myöhemmin Tulppaanitien varteen rakennettuun kiinteistöön jatkaen toimintaansa aina vuoteen 2000 saakka. Kukka-Perälän tärkein asiakas oli Finnair
- Päärakennuksen pohjoispuolella sijainneessa entisessä karjasuojassa toimi myöhemmin painija Antero Vanhasen paperi- ja muovitehdas. Erään tiedon mukaan paikalla toimi myös valimo
- Lydia Bergman asui päärakennuksessa 2000-luvun alkuun saakka. Vuonna 2004 rakennus tontteineen myytiin rakennusliikkeelle, joka rakennutti tontille taloyhtiön ja kunnosti päärakennuksen.

5. MISTELIN PÄIVÄKODIN ALUE

- Mistelin päiväkotikoti (Mistelikuja 24/Simonkyläntie 42) valmistui vuonna 1997 vastaamaan alueen kasvavaan päiväkotitarpeeseen (kuva). Päiväkotikoti on kuuluisa ekologisesta rakennusmateriaalivalinnoistaan, mm. puupinnat on käsitelty luontoystävällisillä aineilla. Taloa ja sen arkkitehtuuria käydään ihastelemassa aina Japanista saakka
- Alue oli aikaisemmin joutomaata. 1950–1960-luvuilla romanit pitivät alueella telttaleiriä, jossa kerrotaan harjoitetun mm. pimeän viinan myyntiä.

6. OJALAN KAUPPA (Simonkyläntie 37 b) JA POSTI (kuva)

- Erityisesti 1950- ja 1960-luku olivat lähikauppojen kulta-aikaa, koska kylmäsäilytystilat olivat monessa asunnossa puutteelliset
- Kauppiaana toimi Ojalan rouva, joka myös leipoi tuoretta leipää myyntiin. Jonkin aikaa kauppa oli vuokralla rouva Siposella
- Alkuvaiheessa palvelua annettiin tiskin takaa, mikä siihen aikaan oli tavallista, valintamyymälät yleistyivät vasta 1960-luvulla
- Kaupan yhteydessä toimi jonkin aikaa myös alueemme postikonttori (käynnistyi v. 1957)
- Kaupan pito loppui Ojalan rouvan kuoltua.

7. HARJUSUON KENTTÄ

- Harjusuon kenttä raivattiin suoperäiseen maastoon vuonna 1954 alueen asukkaiden toimesta
- Kentällä järjestettiin aluksi pienimuotoisia kilpailuja alueen lapsille (kuva), mutta myöhemmin se toimi mm. Simonkylän Urheilijoiden harjoittelu- ja kilpailuareenana
- Nykyään kenttä on kaupungin ylläpitämä
- Kenttä on toiminut myös Omakotiyhdistyksen kesäpäivien näyttämönä
- Uusin säännöllinen toimintamuoto on Harjusuon Talviklassikko, joka on järjestetty jo useana talvena peräkkäin, ohjelmana mm. jääkiekkoa ja yhteiselo
- Harjusuon alueelta osoitettiin tontteja rintamamiestille, parhaiten alkuperäiset rintamamiestalon ovat säilyneet tähän päivään saakka nykyisen Harjutien varressa (Harjutie 4-12) (kuva).

8. KAUPPAKESKITTYMÄ VUORITIELLÄ (ent. Kauppatie)

- Kauppatiellä sijaitsi erityisesti 1950-60-luvulla useita kauppoja
- **Perälän isännän Emil Bergmanin ruoka-, maito- ja siirtomaatavaraliike** toimi vuosina 1950-1960. Kaupan yläkerrassa asuivat myyjättäret
- Emilin kuoltua kaupan hallinnan otti Lydia, jonka ohjauksessa se ei kuitenkaan menestynyt ja niinpä myytiin Suomen pariskunnalle. Kauppa jatkoi nimellä Irma Suomi & pojat
- Vuonna 1976 pariskunnan poika Jorma Suomi otti vetovastuun ja kauppa laajennettiin valintamyymäläksi. Nimekseen se sai Simonkylän Kauppa Oy. Erityispiirteinä oli tavaroiden kotiinkuljetuspalvelu. Kauppa jatkoi toimintaansa vuoteen 1997 saakka, jonka jälkeen se myytiin. Rakennuksessa toimi hetken aikaa ravintola ja elintarvikekioski ennen 1998 tapahtunutta tulipaloa. Nykyisin entisen kaupan paikalla on omakotitaloasutusta
- Jorma piti kaupan jälkeen tontilla sijaitsevassa toisessa rakennuksessa yrittäjäpostia (kuva)
- **Stoltin kioski ja kemikalio** sijaitsivat Suomen kauppa vastapäätä rakennuksen alakerrassa. Kellertävä rapattu rakennus on äskettäin kunnostettu ja tällä hetkellä asuinkäytössä (kuva)
- Stoltin tyttäreillä oli 50-luvulla lemmikkinään vasikka, jota hän tarinnan mukaan ulkoilutti ylpeänä pitkin Harjusuota.

9. FUNKKISHUVILA (PURETTU) JA LAMPI (kuva)

- Talo Nurmikarina (Viertopolku 8-10) tunnettu funkkishuvila valmistui olympiavuonna 1952
- Talon yhtenä erikoisuutena oli luonnonkivin koristeltu betonisokkeli
- Talon edessä oleva tekolammen kaivautti edellinen omistaja, koska aikaisemmin paikalla ollut rakennusta ei voitu pelastaa tulipalosta sammutusveden puutteen takia (Vantaan alueella ensimmäinen vakituinen palokunta perustettiin vasta vuonna 1960!)
- Talon suojelupäätös kumottiin huonokuntoisuuden takia ja talo purettiin vuonna 2014 ja tilalle rakennettiin kaksi omakotitaloa. Lampi on vielä entisellä paikallaan
- Kiinteistön kaakkoisreunassa kerrotaan kaivetun aikoinaan kalkkia.

10. AHLBÄCKIN / GRÖNMANIN SIKALA

- Sijainti Lupiinikuja 3 (kuva)
- Sikoja pidettiin aikanaan kahdessa kerroksessa, tämä oli mahdollista ylisille johtaneen luiskan avulla
- Entinen sikalarakennus peruskorjattiin myöhemmin pienkerrostaloksi, jossa käytössä se toimii edelleen. Samassa yhteydessä siihen rakennettiin lisäkerros.

11. INGBERGIN KIOSKI

- Sijainti Kuismatien (ent. Vesamontie) ja Simonkyläntien risteyksessä (kuva)
- Ingbergin kioskia oli eräs alueemme pitkäaikaisimmista kioskeista, toiminta-aika 1959-1987
- Kioski oli tärkeä kohtaamispaikka alueen nuorisolle
- Noin puolet ajasta kioskin pitäjinä toimivat Eila ja Raine Ingberg, muun aikaa kioskia oli vuokrattu ulkopuolisille
- Kioskissa oli laaja tuotevalikoima ja osan aikaa mm. Veikkauksen rahapelimahdollisuus
- Kioskitoiminnan kulta-aikaa olivat 1960- ja 1970-luku. Ruskeasannan ja Simonkylän alueella toimi tuolloin lähes kymmenkunta kioskia.

12. RISTIPURON ELANTO (kuva)

- Kauppa sijaitsi nykyisen Ristipuron päiväkodin kohdalla ja oli toiminnassa 1960-n. 1980
- Elannon liikkeitä perustettiin nopeaan tahtiin alueellemme peräti 5 kappaletta, Elannon laajentumistahti oli hurja, parhaimmillaan lähes 600 liikettä ympäri Suomea.

13. SALON SIKALA

- 2 asuinrakennusta (kuva) ja lukuisat apurakennukset sijaitsivat Ristipuron kerrostalojen kohdalla. Varsinainen sikalarakennus sijaitsi nykyisen ostoskeskuksen kohdalla
- Sikalan omistaja oli Otto Salo, tilanhoitajana toimi Oton tyttären mies Albert Julin
- Toiminta käynnistyi jo 1930-luvulla ja kesti noin 30 vuotta
- Tilalla kasvatettiin useita satoja sikoja, lisäksi lehmiä, lampaita ja satamäärin kanoja sekä mm. kalkkunoita ja hanhia
- Vuoden 1942 ensimmäisenä päivänä sikalarakennus paloi perustuksiaan myöten. Tulipalossa kuoli mm. 250 sikaa ja yli 300 kanaa. Tuhoutuneen rakennuksen tilalle rakennettiin kuitenkin uusi
- Sota-aikana kahden venäläisen sotavangin kerrotaan kohdanneen Salon tilalla väkivaltaisen lopun lomalla olleen rintamamiehen toimesta
- Kiristyneet ympäristövaatimukset ja lähiasukkaiden valitukset melu- ja hajuhaitoista lopettivat pikku hiljaa sikaloiden pidon alueellamme
- Salon tilan rakennukset saivat väistyä Ristipuron kerrostaloyhtiön tieltä vuonna 1967

Kiitos!

Tutustu myös muihin historia-aiheisiin kävelyreitteihimme 😊